

Kvalita v sociálním začleňování

**Projekt „Kvalita v sociálním začleňování“ je spolufinancován Evropskou unií. Registrační číslo projektu:
CZ.03.02.02/00/24_077/0005509. Doba realizace: 1.1.2026 – 30.6.2027**

Vstupní Evaluační Zpráva

Obsah

1. Informace o projektu	1
2. Účel evaluace a metodologie	1
2.1. Evaluační otázky	2
2.2. Zainteresované strany participující na evaluaci a související evaluační nástroje	3
2.3. Předběžný harmonogram	3

1. Informace o projektu

Projekt se zaměřuje na sestavení a ověření metody vymezení a hodnocení komunitních sociálních služeb na základě kvalitativních ukazatelů sociálního začleňování osob se zdravotním postižením. Vychází ze zahraničních přístupů, české praxe a zkušeností uživatelů. Požadavek na sestavení kvalitativních ukazatelů komunitní služby vzešel z členské základny žadatele JDI (poskytovatelé komunitních služeb). Příprava aktivit vychází z kontinuálního dlouhodobého působení JDI, spolupráce s cílovými skupinami a sebeobhájci. Výstupem bude metodika s přílohami ve snadném čtení a pilotní ověření metody v provozu komunitních služeb.

Projekt reaguje na nedostatek srozumitelných kritérií pro hodnocení kvality komunitních sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením. Uživatelům, jejich blízkým i poskytovatelům chybí jednotný nástroj, který by umožnil posoudit, jak služby skutečně podporují sociální začlenění, samostatnost a zapojení do života komunity. Současná legislativa stanovuje převážně technické požadavky, nikoli kvalitu poskytované podpory z pohledu potřeb uživatelů. To ztěžuje orientaci pečujícím při výběru vhodné služby i poskytovatelům při hodnocení a rozvoji jejich praxe, což vede k nejednotnosti a omezuje rozvoj skutečně začleňujících komunitních služeb. Cílem projektu je proto vytvořit jasná kvalitativní kritéria, která usnadní orientaci v nabídce služeb, podpoří jejich rozvoj a přispějí k větší dostupnosti skutečně komunitní a začleňující podpory.

Cíle projektu:

- Vytvořit a zpřístupnit v České republice ucelenou a ověřenou metodu pro vymezení a hodnocení komunitních sociálních služeb z hlediska jejich souladu s principy sociálního začleňování osob se zdravotním postižením.
- Umožnit poskytovatelům hodnotit a dále rozvíjet svou praxi v souladu s principy začleňování, a uživatelům služeb a jejich blízkým poskytnout nástroj pro lepší porozumění a posouzení kvality podpory.

Očekávané změny:

- Jasná kvalitativní kritéria pro posuzování pobytových a vybraných terénních komunitních sociálních služeb podle principů sociálního začleňování včetně zapojení samotných uživatelů služeb do hodnocení.
- Podpora rozhodování pro uživatele a jejich rodiny při výběru sociálních služeb odpovídajících potřeb osob se zdravotním postižením být součástí komunity a žít běžný život.
- Nástroj pro poskytovatele komunitních služeb k sebehodnocení, posuzování kvality a zlepšování praxe.

2. Účel evaluace a metodologie

Cílem evaluace projektu je s ohledem na charakter projektu především ověřit relevanci a funkčnost vyvíjené pilotní metodiky a souvisejících informačních materiálů, a identifikovat možný krátkodobý dopad pro klíčové cílové skupiny projektu – tedy poskytovatele služeb, uživatele a pečující osoby. Dalším cílem je pak identifikovat zásadní poučení a doporučení pro případné další úpravy metodiky a možností dalšího využití a šíření. S ohledem na charakter projektu a omezený počet zapojených poskytovatelů¹ (tedy členských organizací JDI, které souhlasily se zapojením do projektu) a dalších stran, bude evaluace využívat zejména kvalitativní metody, které

¹ Do projektu je zapojeno 7 poskytovatelů služeb, konkrétně: Jurta, o.p.s., Pohoda, z. ú., Dobromysl, z. ú., Společnost Duha, z. ú., Agentura Pondělí z.s., Společnost pro ranou péči, z.s. - pobočka pro rodinu Olomouc, Rytmus - od klienta k občanovi, z.ú.

poskytnou dostatečný prostor získat hloubkové informace. Kvantitativní metody budou využity v závěrečném zpětnovazebním dotazníku pro zapojené poskytovatele. Níže uvedené evaluační otázky byly vyvinuty společně s realizačním týmem projektu. Opět vzhledem k charakteru projektu nebude prováděno šetření před implementací – výchozí stav popisující situaci s absencí vyvíjené metodiky byl již rozebrán v projektovém návrhu.

2.1. Evaluační otázky

Relevance:

- 1. Odpovídá vytvořená metodika a s ní spojené informační materiály**
 - a. potřebám poskytovatelů služeb pro osoby s postižením?
 - b. potřebám uživatelů služeb
 - c. pečujících osob?
- 2. Do jaké míry lze metodiku aplikovat v běžném pracovním procesu a podmínkách poskytovatelů služeb?**

Efektivita

- 3. Jaké jsou hlavní přínosy metodiky?**
 - a. Pro poskytovatele služeb
 - b. Pro uživatele služeb
 - c. Pro pečující osoby
- 4. Jaké zásadní poznatky na základě využití metodiky získali zapojení poskytovatelé služeb?**
 - 4.1. Jak tyto poznatky využili nebo plánují využít ve své pracovní praxi?

Udržitelnost

- 5. Jak pravděpodobné je, že metodiku budou využívat další poskytovatelé služeb?**
 - 5.1. Do jaké míry by metodiku doporučili poskytovatelé zapojení v projektu?
 - 5.2. Jaká rizika vnímají s ohledem k budoucímu využívání?
 - 5.3. Pro jaký typ služeb je metodika nejvhodnější?
 - 5.4. Jaká podpora pro využití metodiky je nepostradatelná?
- 6. Jak pravděpodobné je, že uživatelé služeb a pečující osoby budou využívat a dále doporučovat vzniklé informační materiály?**
- 7. Jaká jsou hlavní doporučení pro další případné úpravy metodiky?**
- 8. Jaké jsou možnosti další diseminace metodiky a informačních materiálů?**

2.2. Zainterесované strany participující na evaluaci a související evaluační nástroje

Zapojení poskytovatelé služeb	- Online zpětnovazební dotazník pro zapojené poskytovatele - Individuální rozhovory (6 rozhovorů s vedoucími pracovníky). Tyto rozhovory se budou soustředit zejména na evaluační otázky 1-6. - Fokusní skupinové diskuse (3) s týmy pracovníků. Diskuse se budou zejména zaměřovat na evaluační otázky 2-5. - Závěrečný evaluační workshop (po konferenci). Workshop bude zejména cílit na evaluační otázku 7 a také sdílení vzájemných zkušeností během využívání metodiky.
Uživatelé služeb (sebeobhájci)	Fokusní skupinové diskuse (1). Tato diskuse se zaměří zejména na evaluační otázky 1,3 a 6.
Pečující osoby	Individuální případně skupinové rozhovory (3-5), které budou zaměřeny zejména na evaluační otázky 1,3 a 6.
Další odborníci z praxe např. experti z akademické sféry, experti z oblasti deinstitucionalizace	Rozhovory (3-5 rozhovorů). Tyto rozhovory se zaměří zejména na vnímané přínosy metodiky (otázka 3) v pohledu na celkový kontext sociálních služeb v ČR a již dostupné metodické materiály, dále pak na otázku 8.
Projektový tým	- Rozhovory (3-5 rozhovorů). Rozhovory pokryjí celou škálu evaluačních otázek. - Závěrečný evaluační workshop. Zde budou představena předběžná evaluační zjištění a diskuse bude vedena v rovině celkových ponaučení, dále se pak zaměří na otázku 7. a 8.

Konkrétněji budou jednotlivé evaluační nástroje rozpracovány v pozdější fázi projektu, aby byly co nejlépe zacíleny a reagovaly na aktuální situaci.

2.3. Předběžný harmonogram

Fáze	Evaluační kroky	Období	Výstupy
Inception	Rešerše sekundárních zdrojů	březen - duben 2026	Vstupní evaluační zpráva
	Konzultace s realizačním týmem		
	Základní design evaluace		
Výzkum	Design nástrojů sběru dat	březen 2027	Hlavní evaluační závěry k validaci
	Online dotazník	duben 2027	
	Rozhovory a fokusní skupiny	duben - květen 2027	
	Prvotní analýza dat	květen 2027	
	Evaluační workshop se zapojenými poskytovateli služeb	červen 2027	
	Evaluační workshop	červen 2027	
Analýza a reporting	Analýza dat, reporting	červen 2027	Závěrečná evaluační zpráva

